

FAKTAARK
M-595 | 2016

Hoder fra felte hjortevilt samles under jakta høsten 2016 for å kartlegge sykdommen chronic wasting disease (CWD). Foto: Erling J. Solberg

Innsamling av hjortevilt for CWD-kartlegging

Her finner du informasjon om innsamling av hoder fra hjorteviltjakt høsten 2016. Dyrene skal testes for chronic wasting disease (CWD) som et ledd i å kartlegge sykdommens forekomst i Norge.

Hva er chronic wasting disease?

Chronic wasting disease (CWD) er en smittsom prionsykdom som kan ramme hjortedyr. Sykdommen ble første gang påvist i Norge våren 2016 på en villrein i Nordfjella, og deretter på to elger i Selbu. Sykdomstegn er blant annet avmagring og unormal oppførsel, men hjortedyr kan også ha CWD uten å vise sykdomstegn.

Elg og hjort skal testes for CWD

Forekomsten av CWD i Norge skal kartlegges. For å teste om et dyr har CWD, må en hjerneprøve analyseres på laboratorium. Jegere i utvalgte kommuner skal derfor levere elg- og hjortehoder for testing, se egen tabell.

Hoder skal samles inn

Hoder fra elg og hjort som er 1½ år og eldre skal leveres for analyse. Hodene leveres uten gevir og underkjeve. Kjevene samles separat. Unntaket er Årdal, Lærdal, Aurland og elgkommunene i Trøndelag som leverer hodet med underkjeve.

Innsamlingsperiode for hoder

I områder der elg er fokusart, samles hoder fra dyr skutt de første åtte dagene i jakta. Dvs. 25. sep. - 2. okt. for Trøndelag, Nordland, Troms og Oppland, og fom. 5. okt. i Hedmark, Vestfold, Telemark og Vest-Agder. I hjorteområder samles hoder fra dyr felt den første måneden i jakta, dvs. fra 1. sep. - 2. okt. Innsamlingsperioden kan bli endret eller tilpasset lokalt.

I disse kommunene skal hoder samles inn

Fokusart	Område	Kommune
Hjort	Hordaland	Kvinherad
	Sogn og Fjordane	Flora, Gloppen, Årdal, Lærdal, Aurland
	Sør-Trøndelag	Hemne, Snillfjord, Rennebu, Meldal, Orkdal
	Oppland	Lom, Vågå, Sel, Nord-Fron ²
	Telemark/ Vestfold ¹	Drangedal, Nome, Skien, Siljan ² og Lardal ²
Elg	Nordland	Grane, Hattfjelldal, Vefsn
	Trøndelag ²	Selbu, Trondheim, Klæbu, Tydal, Meråker, Malvik, Stjørdal
	Oppland	Gausdal, Lillehammer, Nord-Fron ² , Sør-Fron, Nordre Land
	Hedmark ¹	Våler, Åsnes
	Vestfold/ Telemark ¹	Andebu, Lardal ² , Larvik, Re, Siljan ²
	Vest-Agder	Marnardal, Vennesla, Sogndalen, Audnedal
	Troms	Tromsø, Bardu, Målselv, Dyrøy, Sørreisa, Lavangen, Salangen, Lenvik ¹

¹Innsamlingen gjelder kun vald som deltar i det nasjonale bestands-
overvåkingsprogrammet.

²Samler både elg- og hjortehoder.

På www.nina.no/cwd ser du hva som skal samles inn fra ulike arter i den enkelte kommune.

Slik skal hoder og kjever merkes i innsamlingsperioden for CWD-kartleggingen

Innsenders nr.: 290 592	Festes til underkjeve		
INNSAMLING AV UNDERKJEVER OG KJØNNSORGAN FRA ELG			
Som en del av bestandsovervåkinga ber vi om å få innsendt - Underkjever fra alle felte dyr. - Kjønnsgorgan: livmor og eggstokker fra hunndyr eldre enn kalv.			
Slaktevekt er vekta av dyret uten skinn, innvoller, hode og føtter. Skuddskadet kjøtt regnes med. Kjeven renskjæres og tørkes. Ikke pak inn kjeven i plast. Kjønnsgorgan fryses snarest. Leveringssted for underkjever og kjønnsgorgan med merkelapper avtales med kommunen. Innsenders nummer gir tilgang til informasjon om dyret i Hjorteviltregisteret, www.hjorteviltregisteret.no .			
Valdansvarlig, navn:	Tlf.nr:		
Navn på vald:	Valdnr.:		
Navn på jaktfelt:	Jaktfeltnr.:		
Valdet rapporterer til kommune:	Felt dyr nr.:		
2015			

Festes til kjønnsgorgan

Dato felt: Felt dyr nr.:

Innsenders nr.: **290 592**

Beholdes av valdansvarlig

Jegeren sitt navn: Felt dyr nr.:

Dato felt: Felt dyr nr.: **290 592**

Innsenders nr.: **290 592**

I områder hvor det samles livmor og eggstokker skal kvitteringslapp for vald-ansvarlig representant festes til underkjeven. Husk å noter innsenders nummer fra kjevelappen for å senere se prøvesvar i Hjorteviltregisteret.

Se www.nina.no/cwd for detaljer om innsamling i din kommune.

Festes til hodet. Dette gjelder uavhengig av om hodet leveres med eller uten kjeve.

En av disse må festes godt til dyrets underkjeve i områder med egen kjeveinnsamling.

Viktig med riktig merking

I innsamlingsperioden for hoder skal hodet merkes med kjevelapp, og underkjeven merkes med en av de andre to delene fra kjevelappen, som beskrevet i figuren over.

Hodet skal alltid merkes med kjevelappen i innsamlingsperioden for CWD-kartleggingen.

Det er viktig at lappene festes godt, slik at de ikke skilles fra hodet eller kjeven under transport. Dette for å sikre at all informasjon kobles til riktig dyr.

KONTAKTPERSONER

Har du som jeger spørsmål om innsamling i ditt område, kontakt kommunal viltforvaltning eller det lokale Mattilsynet.

Kontaktliste finner du på www.nina.no/cwd

For andre spørsmål om innsamling, kontakt:

-Christer Moe Rolandsen, mobil: 416 13 266

CWD-prosjektleder NINA

-Vebjørn Veiberg, mobil: 957 00 510

Bestandsovervåking hjort NINA

-Erling Solberg, mobil: 934 66 772

Bestandsovervåking elg NINA

Miljødirektoratets kontaktpersoner for CWD:

Kari Bjørneraas, mobil: 952 18 088

Erik Lund, mobil: 902 89 834

Innpakking av hoder

Hoder pakkes inn i en blank søppelsekk som stripses igjen, eller som beskrevet lokalt.

Kjeveinnsamling hele jakta

Kommunene som deltar i det nasjonale bestandsovervåkingsprogrammet skal levere underkjever fra felte dyr gjennom hele jakta, også i perioden etter innsamling av hoder. Underkjeven skal alltid renskjæres og tørkes. Kjeven merkes som beskrevet i figuren over i innsamlingsperioden for hoder. Etter dette merkes kjevene med kjevelapp som normalt.

Innleveringssteder for hoder, kjever og kjønnsgorgan blir informert om lokalt.

Svar på CWD- og aldersanalyser

Oversikt over aldersanalyser og CWD-resultater vil du finne på www.hjorteviltregisteret.no.

Kan jeger beholde geviret?

Ja, geviret kan beholdes. Dette må avtales lokalt, slik at hjerneprøven likevel blir tatt.

Meld fra om syke dyr

Kommunen skal ha melding om syke dyr.

LES MER

www.nina.no/cwd

www.miljodirektoratet.no/cwd

www.mattilsynet.no/cwd

[Informasjon om CWD fra Veterinærinstituttet](#)